

Justitiedepartementet
Enheten för fastighetsrätt och associationsrätt
103 33 STOCKHOLM

2017-09-15

Friskolornas riksförbunds yttrande över betänkandet Ny lag om företagshemligheter (SOU 2017:45)

Dnr Ju2017/05104/L1

Friskolornas riksförbund har getts möjlighet att lämna synpunkter på förslag i ovan rubricerat betänkande.

Friskolornas riksförbund ansluter sig till de synpunkter som lämnas i Svenskt Näringslivs remissvar med Dnr 106/2017.

Friskolornas riksförbund vill dock även ta tillfället i akt att lyfta fram en problematik som kan drabba enskilda huvudmän som bedriver fristående förskolor.

När det gäller fristående förskolor är det kommunen där förskolan är belägen som beslutar om godkännande att bedriva förskoleverksamhet och som har tillsynsansvaret för verksamheten. För fristående grund- och gymnasieskolor är Skolinspektionen ansvarig myndighet för godkännande och tillsyn. Bestämmelsen om godkännande finns i 2 kap. 5 § skollagen och i skollagens 26 kapitel reglerar myndigheternas tillsyn.

I samband med godkännande och tillsyn ska de enskilda huvudmännen lämna in den dokumentation som myndigheterna begär för att kunna fatta sina beslut, det är dock inte närmare reglerat vilka uppgifter och dokumentation som ska bifogas ansökan om godkännande. I samband med tillsyn har myndigheterna stora befogenheter.

Definitionen av tillsyn anges i 26 kap. 2 § skollagen som lyder "*Med tillsyn avses i denna lag en självständig granskning som har till syfte att kontrollera om den verksamhet som granskas uppfyller de krav som följer av lagar och andra föreskrifter. I tillsynen ingår att fatta de beslut om åtgärder som kan behövas för att den huvudman som bedriver verksamheten ska rätta fel som upptäckts vid granskningen.*"

Vidare anges om uppgiftsskyldigheten följande i 26 kap. 7 § "*Den vars verksamhet står under tillsyn enligt denna lag är skyldig att på tillsynsmyndighetens begäran lämna*

upplysningar samt tillhandahålla handlingar och annat material som behövs för tillsynen."

Förbundet får emellanåt frågor från våra medlemmar om de olika underlag som begärs in av myndigheterna. Det handlar framför allt om de dokument som kommuner efterfrågar från fristående förskolor, där ansvariga för förskolan ställer sig frågande till varför dokument om visioner, policydokument, detaljerad information och beskrivningar av arbetsätt och metoder eller mer detaljerad och specifik företagsinformation som inte handlar om bedömningen av verksamhetens stabilitet och ekonomi, för att nämna några exempel. Vissa upplever att efterfrågade uppgifter och dokument inte i grunden har någon betydelse för bedömningen om huvudmannen lever upp till skollagstiftningens krav så som tillsynen definieras. Ofta handlar det om kommuner som kanske inte är så positiva till fristående alternativ i förskolan. Myndigheten bedriver motsvarande verksamhet i egen regi samtidigt som den godkänner och utövar tillsyn av en "konkurrent". Det finns medlemmar som efter genomförd tillsyn fått kännedom om att dokument som lämnats in till kommunen senare har använts i den kommunala verksamheten. Detta upplevs förstås som både olustigt, oprofessionellt och problematiskt utifrån ett konkurrenshänseende. Samtidigt upplever man det som svårt att neka inlämnande av dokumentation på grund av det stora mandat som kommunen har med stöd av 26 kap. skollagen. Utifrån ett konkurrensperspektiv är detta en viktig information att lyfta fram.

Vi kan slutligen nämna att det finns i dag drygt 2 600 fristående förskolor i Sverige och det finns fristående förskolor i 243 av landets kommuner. Kommunerna utför sina uppdrag på många olika sätt utifrån de befogenheter man har och det är inte alltid lagstiftningen som ligger till grund för kommunernas beslut. Därför har förbundet också föreslagit att godkännande och tillsyn av fristående förskolor ska överföras till Skolinspektionen utifrån ett rättssäkerhetsperspektiv.

För Friskolornas riksförbund

Ulla Hamilton
VD

Mariette Denholt
Förbundsjurist